

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

ראש השנה דף כ"ב עניין: מעשה בביתוסין שבקשו להטעות את חכמים

דברי הגמ'

<p>הבייתוסין^ט פעם אחת בקשו בייתוסין להטעות את חכמים שכרו שני בני אדם בד' מאות זה אחד משלנו ואחד משלהם שלחם העיד עדותו ויצא שלנו אמרו לו אמור כיצד ראית את הלכנה אמר להם עולה הייתי במעלה אדומים וראיתו שהוא רבוץ בין ב' סלעים ראשו דומה לעגל אוניו דומין לגדי קרניו דומות לצבי וזנבו מונחת לו בין ירכותיו והצצתי בו ונרתעתי ונפלתי לאחורי ואם אין אתם מאמינים לי הרי מאתים זה צדורין לי בסדיני אמרו לו מי הזקיך לך אמר להם שמעתי שבקשו בייתוסים להטעות את חכמים אמרתי אלך אני ואודיע להם שמא יבואו בני אדם שאינם מהוגנין ויטעו את חכמים אמרו לו מאתים זה נתונין לך</p>	<p>כוכב דלול ואמי: גזירה משום ר"ח חפר שחל להיות בע"ש. ה"ל הוה מלי למימר משום ר"ח מלא שחל להיות בשבת מהני טעמי דמפרש: והא</p>
---	--

מהרש"א ח"א

ח"א דף כב ע"ב א"ל עולה הייתי במעלה אדומים כו'. אינו נראה שיהיו כל דבריו של עד זה דרך היתול בלי כוונת מה וכבר כתב בעל העקדה זוה שער ס"ו ואלענה חלקי גם אני והוא מהידוע צממה דוכתיך דמלכות צית דוד צעוה"ז נדמה ללצנה צממה עניינים והלדיקים צעוה"ז נקראים ע"ש מאור הקטן יעקב הקטן ואמרו כן על כלל ישראל שהם מונין ללצנה ואוה"ע מונין לחמה ע"פ כוונה זו ולפי הנראה שהיה זה המעשה צבית שני צומן שהתחיל מלכות ארם למשול שהוא מלכות אדום כמ"ש צממה דוכתיך וע"י גזירתן צביטול המנות והתורה הושפלו הלדיקים וציחוד צקוד קידוש הלצנה וסוד העיצור כמפורש צאורך צפ"ק דסנהדרין ט"ו צעוצדא דזוג צא מרקת כו' ולא הניחו הארמי הלז כו' ע"ש צחדושנו וה"נ הכא אלו הציתוסים רצו לצטל סוד העיצור צגורות ממשלת ארם שהי' אדומים וז"ש הייתי עולה צמעלה אדומים וממשלתם לקיים גזרתם ע"פ הציתוסים ששכרו אותי וראיתי את חכמי ישראל שהם צדמיון הלצנה להקטינים ולהשפילם צדור הזה שלא להיות סמוכים ט"ז: וז"ש וראיתיו שהוא רבוץ בין ב' סלעים כו'. ע"פ מ"ש פ"ק דסנהדרין י"ז כשראה מלכות הרשעה דצעין סמוכין צקדוש החדש גזרו שהסומך יהרג והנסמך יהרג כו' מה עשה ר"י צ"צ הלך לו ויש צין צ' הרים גדולים כו' וסמך ה' זקנים ר"מ ור"י ור"ש ור"י ור"צ"ש כיון שהכירו אויבים כו' והיינו שרצן צין צ' סלעים דקאמר הכא: ואמר עוד זוה וראשו דומה כו'. ע"פ מ"ש צפרק ערבי פסחים י"ח שאמר ליה ר' שמעון לר' עקיבא למדני תורה כו' וא"ל יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה כו' א"ל ומי צסכנה כו' הרי שגרם מלכות הרשעה שלא למד ר' שמעון תורה ודימוהו לעגל כמ"ש י"ט עגל לא למד וגו'. וז"ש וראשו. שהוא ר"ש שנסמך ע"י ר"י צ"צ דומה לעגל גצי רע"ק שהיה ירא ללמדו ולסומכו דלא נסמך ע"י ר' עקיבא מתלמידיו אלא ר"מ כדאמרי' פ"ק דסנהדרין כ"א. ואמר ואזנו דומה לגדי. הם התלמידים שצאמת תלמידים המקבלים צהאזנה ע"י גזרתם דומים לעולם לגדי דהיינו תלמידים כדאמרי' כ"א ורעי גדיותיך וגו' ואמרי' נמי צפרק הרואה כ"א לגצי עיצור שנים גדיים נעשו תיישים. ואמר וקרניו דומות לצבי כו'. ר"ל גם הנשיאים שיש להם קרן וממשלה קצת צגלות דומה לקרן צצי הנופל ואין צו כח אלא ליופי. ואמר וזנבו מונחת לו בין וכו'. ר"ל שאר המון עם הנקראים זנב כמו יכרת וגו' ראש וזנב דומין כמונת צין יריכותיו דהיינו שאינו נראה כלל ונדמה כאלו אינו כלל. ואמר והצצתי כו'. ר"ל כן הסתכלתי צשכלי והייתי נרתע וחרד עד שנפלתי לאחורי מלהחזיר ולהעיד כרצון הציתוסים: